

. Szám.

saládnak,
ém gyült.
bácsi.

javára

— Fejér
l frt. —
sikerült
hó 27. a
ára ren-
darabja-
kiknek
de igta-
Kardos
Sicher-
y János,
Sicher-
uzdulva,
bi olva-
feleba-
melyben
a „Kis
g kimu-
en 656

jes kis
ccsi.

fizetőit,
ujítani,

k hasz-
m-épi-

ala.

-épület.
lat.

A KÉT ŐR. (Lásd a 207. lapon.)

XXIII. kötet. 13. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon. 1882. szeptember 24-én.

AZ ARANY ÓRA.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

IRÉNKE és Lottika nagyon megörültek ennek a tervnek s az a kilátás, hogy egy szegény családdal jót tehetnek, egészen kibékíté őket a titokkal, sőt most már jóformán örültek is neki; csak azt szerették volna, ha mentül előbb letelt volna a kiszabott hét, hogy aztán megint a régi módon mulathassanak szigetbeli kis rejtkehelyükön. Mert most mindennap újra meg újra nyoma látszott, hogy idegen ember jár, keresgél ott, mindig újra összehányja a kunyhócskában levő holmit.

— Palkó jár és kutatgat itt, szólt Imre; meglestem már többször. A ravasz kópé jó nyomon van, tudja, hogy az órának itt kell lenni. Minap engem magamat is megszólított és elburkolt szavakkal arra célzott, hogy talán épen nálunk van az óra; de én persze nevettem rajta. Hanem azért mégis csak itt ólálkodik s vigyáznunk kell, hogy beszélgetésünket ki ne hallgassa.

Az a félelem, hogy Palkó valahol a bokrok közt lappanghat, egészen megrontotta kedvöket s nem is igen időztek kedvencz helyükön, csak épen mig újra rendbe szedték a kunyhócskát, melynek Aladár és Palkó még a födelét is széthányták az óra keresésében.

Végre nagy sokára letelt a hét s a kítüzött napon Irénke és Lottika már korán reggel talpon voltak.

— Ma végre megszabadulunk attól az órától, szólt Lottika. Már szinte nyomta a lelkemet.

— Nekem is. Menjünk mindjárt a szigetre. Imre bizonyosan ott lesz már.

Imre csakugyan ott volt már jóval előbb, mint a két leányka. Ő tulajdonképen szerette volna még tovább megtartani az órát, hogy annál inkább megtorolja Aladáron a sok sértést; de mert látta, hogy Irénke és Lottika már nagyon kívánják a tréfa befejezését, ő is kész volt az óra visszaadására.

A mint a szigetre ért, körülnézett, nincs-e ott valaki. Nem látott senkit. Fölmászott a fára, elővette az oduból az órát kibontotta és hosszan nézegette.

— Szép óra, az bizonyos, szólt magában. Nekem soha sem lesz ilyen órám . . . de soha!

Egy pillanatig vad harag szikrázott szemeiből.

— Pedig igazság szerint engem illet ez az óra . . . és minden kincs, ami a csetefalvi fényes kastélyban van, meg a nagy kastély és a nagy uradalom . . . vagy ha nem az egész, hát a fele. Olyan urnak kellennem, mint Aladár . . . hiszen épen olyan öcsse voltam Csetefalvy Boldizsárnak. És Boldizsár bácsi engem szeretett, nagyon szeretett . . . Mikor még ott jártam nála a kastélyban, sokszor körülvezetett a fényes termeken és mutogatta, hogy majd ha ő meghal, becsüljem meg a szép butorokat, emlékeket, mert azok családi ereklyék és reám maradnak. Ezt az órát is sokszor mutatta és mondta, hogy ha majd egyszer én fogom hordani, gondját viseljem. Az iskolában mindenki kereste a kedvem, mindenki azt mondogatta, hogy nincs a vidéken gazdagabb fiú, mint én, mert enyém lesz a csetefalvi

nagy uradalom. És most — — jóformán koldus vagyok, szegény beteg anyámmal csak alig hogy meg tudunk élni. Aladár kapta meg, amit Boldizsár bácsi nekem szánt. Hogy történhetett ez? Nem tudom! De most legalább a szép drága óra itt van a kezemben . . . . . megér ötszáz forintot . . .

Mélyen elmerülve, sóváran nézte az ragyogó arany órát s hol a fejét rázta, hol daczosan, komoran bámult maga elé, majd ismét nagyot sóhajtott és szomoruan törölte le egy könyecseppet, mely szeméből alá-gördült.

Egyszerre azonban valami zörrenés hallatszott a bokrok közt, oly csekély mintha csak valami mókuska szaladt volna végig a harasztton; de Imre mégis meghallotta, gyorsan begöngyölte ismét az órát és visszadugta az oduba. Aztán figyelt, de nem hallott többé semmit.

Ha rögtön leszállt volna s kutat, bizony látott és talált valamit a bokrok közt, még pedig nem mást, mint Aladár furfangos inasát, Palkót, a ki ott lappangot egy sűrű bokor mögött és jól látta, a mint Imre az arany órát előveszi.

— Ahá, Imre urfi, hát végre mégis csak rajtakaptam, gondolá Palkó. Tudtam én, hogy az órának itt kell lenni és előbb utóbb rátalálok. Hát oda az oduba rejtették! Nagyon jól van . . . most már megkapom a száz forint jutalmat!

Imre ezalatt lebecsátkozott a fáról és eltávozott. Mikor léppei már nem hallatszottak, Palkó óvatosan előbújt és a fához lopózott. A kiálló ágakon kényelmesen föl lehetett kapaszkodni az oduhoz s Palkó már épen be akart nyulni az óra

után, mikor léptek zaja hallatszott. Palkó gyorsan lebecsátkozott a földre.

— Bizonyosan Imre tér vissza, gondolá! Nem szeretném, hogy meglásson és tudja, hogy rátaláltam az órára. Még elpörölné tőlem a száz forintot. Mindegy, akár most viszem el az órát Aladár urfinak, akár délután. Csakhogy tudom, hol van, most már ki nem siklik a kezemből.

(Polytatása következik.)

Lakolás.

(Képpel a 200—201. lapokon.)

HÉ! Vad Laczi, Vad Laczi! . . .
Gonosz mesterségét üzve
Minapában valaki
Ismét rossz fát tett a tűzre.

Szende huga Erzsike
A fa alatt almát látott,
Oda szalad sebtibe . . . ,
De már akkor Laczi állt ott.

»Ez az alma az enyém!«
Igy kiáltott durva hangon.
»De hisz én láttam meg, én! . . .«
»Csitt! Enyém, az hogy ha mondom!«

»Add legalább a felét! . . .«
»Nesze, fogd: az egész alma!«
S hogy Vad Laczi így beszélt,
Erzsike fejéhez csapta.

Ám a kerítés megett
Edes anyjok észrevette
Laczi mit cselekedett:
»Erre arra, szedte-vette! . . .«
És kötéllel Vad Laczit
Asztal lábához kötötte.

MADARAK KÖLTÖZÉSE.

— Természetrajzi csevegés. —

(Képpel a 197. lapon.)

A most kimegyünk a szabadba, mezőkre, erdőbe, még találunk zöld lombot, puha pázsitot, s egy-egy szép őszi napon dél felé olyan ragyogón ömlik reánk a napsugár, mint akár nyár derekán. De azért még sem olyan többé a mező, a liget, mint nyáron volt, hiányzik valami s keresünk de nem találánk valamit, amihez szokva voltunk. Olyan csendes, elhagyott a vidék, mintha kihalt volna. Csakugyan, ez a baja, — nem hallatszik többé madárdal, csak itt-ott csiripel egy veréb, károg egy varju, de a kedves zengő madarak s a mező többi sok szép szárnyasa eltűnt.

Hová lettek? Elköltöztek, meszsi déli országba menekültek a közeledő zord tél elől.

A ki falun lakik, az már augusztus végén lát egyes madárcsapatokat Dél felé huzódni s a falusi ember rögtön megismeri, valjon költözködés végett indultak-e utnak azok a madarak. Mert mikor ilyen nagy utra készülnek, akkor bizonyos rendet tartanak s akármilyen magosan repüljenek, biztosan megmondhatni, miféle madarak. Minden fajnak megvan a maga szabálya és mint a katona a glédában, olyan pontosan megmaradnak a költöző madarak röpködés közben is a kiszabott rendben. A képen láthatjátok nehánynak repülés módját. Például a vadkacsa (a) egymás mellett egyenes sort képezve röpköd; az ugynevezett európai vagy barna ibisz (b) hosszú szalagformában egymás

mögött, a vadliba (c) szabályos egy kissé ferdés vonalban, a darvak, gólyák (d) háromszög-alakban röpködnek. Az ölyvek szintén háromszöget képeznek, (e) de nem tartják meg egészen szabályosan, míg a buvárcsák (f) szép, szabályos egyenes vonalban haladnak egymás után. Vannak aztán olyan költöző madarak is, melyek száz meg ezerszámra gyűlnek össze s egész kis felhőt képeznek röptükben mint a halászmadarak (g) és a fecskék (h). Némelyik, mint a gólya, roppant magasan röpköd, míg mások, például a szalonkafajták, alant szállanak. Rendesen egy-egy öreg madár röpköd a csapat élén.

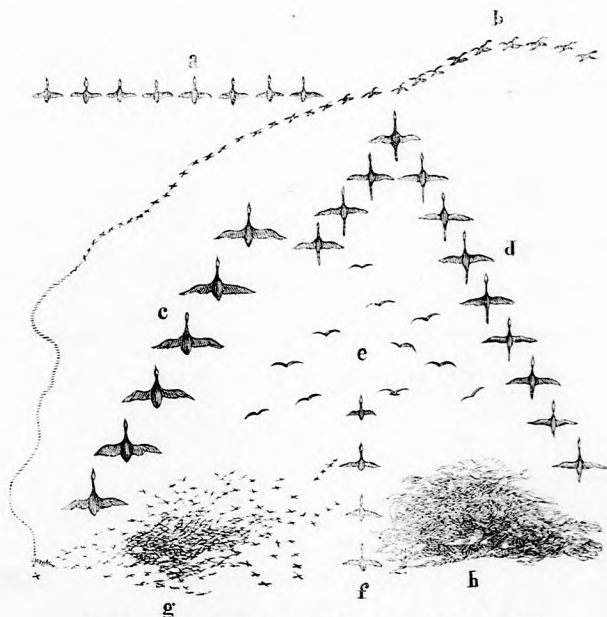
A költöző vagy vándor madarak nem mind egyszerre indulnak utra. A kakuk már augusztus végén elköltözik, a csíz itt marad szeptember közepén tul is, a rigófélék még tovább. Vadkacsa, vadgalamb, vadliba, gólya és a többi mind más-más időben költözik, de október havában már messze van.

Hogy bizonyos fajta madarak őszi-nyári költözésük után eltávoznak és tavaszkor ép oly rendesen visszatérnek, azt az emberek már régen észrevették, de hát nem igen kutatták. Miért is költöznek el tőlünk a madarak őszi-nyári költözésük után? Igen egyszerű okból: mert a tél beálltával nem tudnának megélni. Mennek tehát dél felé, azokba az országokba, hol nincs tél, a hol találnak bőven eledelt. Onnan pedig tavaszkor épen ez okból térnek hozzánk vissza, mert ama déli országokban a nyár olyan rettentően forró, hogy mindent elperzsel, a madarak tehát vissza menekülnek a mi szelidebb éghajlatunk alá, a hol megint találnak eleséget. Ez nagyon egyszerű és

ezt könnyű volt kideríteni. Hanem az már fogasabb kérdés, hogy hát miképen találunk a madarak oda azokba a messzi országokba és honnan tudják, hogy éppen Déltre és nem Éjszakra kell menniök?

De ez is csak látszik fogas kérdésnek, pedig tulajdonképen ez is egyszerű. A szükség és tapasztalás tanította meg arra a madarakat és évezredek folyamán

kifejlődött bennök az ösztön, mely biztosan vezeti őket. Ha valamely vidéken elfogyott az eleség s egyik csapat madár északra, a másik délre vándorolt, akkor az, a melyik Észak felé ment, biztosan elpusztult, mert ott még csikorgóbb téli fagyba, hóba jutott. A másik csapat ellenben, mely Dél felé ment, szépen boldogult s mindig újra oda tért vissza; az öregek vezetik a fiata-

MADARAK KÖLTÖZÉSE. (Lásd a 196. lapon.)

lokot s esztendőre már ezek is tudják az utat és így évről évre, ezer meg ezer esztendőkön keresztül mindig újra megteszik a nagy utat. És hogy el nem tévednek soha, azt tapasztalhatjuk, mert az őszkor elvándorolt fecske, gólya tavaszkor pontosan visszatalál régi fészkebe.

Hogyan tudja ilyen pontosan az utat? Ugy, hogy jó emlékező tehetsége van. A

vándormadár nem röpül csak vaktába Dél felé, hanem bizonyos határozott vonal mentén, még pedig a folyókat követve halad. A patak, kisebb folyó irányában eljut a nagyobb folyamokhoz, melyek elvezetik a tengerig. A hol folyó nincs, ott a nagy hegyláncok adnak neki irányt és mert magasan röpül, látása pedig rendkívül éles, messziről tudja ma-

gát tájékozni. És aztán ugyanazon az uton, a melyen ment, jön vissza is. Azok a vándormadarak is, melyek nem elégszenek meg Európa déli országaival, hanem a tengeren keresztül a forró Afrikába költöznek télire, mindig csak bizonyos helyeken röpülnek, melyeket most már pontosan ismerünk. Négy utjuk van a tengeren át, mind a négy oly irányban, a hol az afrikai part közel van az európaihoz. Egyik ut (nézzétek a térképen) Spanyolország déli csucásától, Gibraltárból vezet Marokkóba, a Szardínia és Korszika szigetein át Tuniszba, a harmadik Szicília és Malta szigetein, a negyedik Cziprus szigetén át Egyiptomba és Tripoliszba.

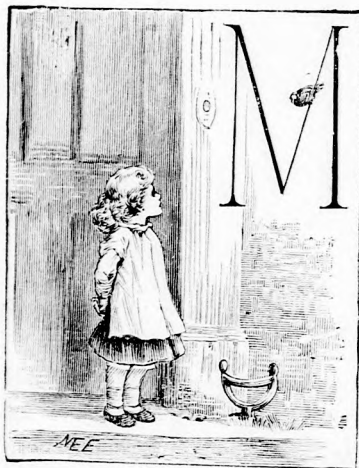
De nem kell ám hinni, hogy a vándormadarak ez utazása veszélytelen. A

tenger fölötti röptükben sokan vesznek el, kivált ha vihar éri őket utól; de még a szárazföldön is sok belevész. Természetbuvárok kik a madarak e vándorlását megfigyelték, gyakran látták, hogy egy fiatal madár elfáradt a hosszú, napokig tartó röpülésben és kimerülten maradt hátra. Sokszor aztán az anyamadar is ott maradt a fiatal mellett, biztatta, nógatta, csalogatta, hogy szedje össze erejét, röpüljön tovább; de a fiatal nem bírta többé, anyja pedig nem akarta elhagyni, a hideg tél meglepte őket és elpusztultak.

Azok is, melyek eljutnak a déli országokba, tavaszkor pedig onnan megint hozzánk vissza, többnyire egészen ki vannak merülve és lesóványodva. De egy-két hét alatt megerősödnek és vigan zöngicélve építik újra fészkeket.

A R A B M A D Á R K A.

— Beszélyke, két képpel. —

MILIKE jőjj csak ide, Milike! Ez talán éppen a mi kedves madárkánk, szólt Fannika, az ajtóban állva, nézegetvén egy szeliden csicseregő pintyökét.

Milike odasietett és szintén örömmel nézegette.

— Szakasztott olyan, bizonyosan ez az . . . milyen szeliden csicsereg . . . várj csak, hozok neki egy kis morzsát, ne mondja, hogy hiába jött ide.

— Igen, aztán legalább megbocsátja, hogy egyszer itt szenvedett.

A madárka fölcspidelte a morzsát, aztán vigan odább röppent, a két leányka pedig még sokáig nézett utána, éppen mint akkor éjszaka . . .

Az őszi elején történt az. Még lombosak voltak a fák, de esténként már hűvös idő járt. Milike és Fannika ebéd után a kertben sétáltak s ott találták Sándort is, ki téglákból valami furcsa épületkét rakott össze.

— Micsoda házikót építesz, Sándor? kérde Milike.

— Nem házikó ez, hanem madárfogó, felelt Sándor. Vigyázzatok, ne botorkáljatok itt, még elrontjátok.

A leányok roppantul tisztelték nálunknál vagy három évvel idősebb bátyjokat, azért Fannika szinte ijedten mondá:

— Oh, de hogy rontjuk el... de nézni szabad, ugy-e?

— Szabad, felelé Sándor nagy-lelkűen.

Milike és Fannika tehát nézegettek, de nem értették a dolgot. Sándor maga eszelt ki új fajta madárfogót, mely abból állt, hogy négy téglából szobaformát rakot össze s az ötödik darab téglával lerakta, de elől az egyik téglát úgy helyezte el, hogy egy kis nyílás maradt, melyen a madár beférhetett.

— De hát hogy lesz az? kérde Milike. Hiszen ha be megy is valami madárka, hát aztán szépen el is mehet.

— Igen, ha tudna, felelt Sándor nevetve. Csakhogy ha egyszer bent van, többé ki nem megy, mert lépet teszek be s azért csinálom olyan szűkre és azért fedem be, hogy valamiképp el ne repülhesen a lépvesszővel együtt. Olyan szűk lesz, hogy szét se terjesztheti a szárnyait. No, most menjünk innen.

Mielőtt azonban távoztak, Sándor morzsát szórt a madárfogó közelébe,

ugy hogy a morzsa egyenesen bevezetett a csapdába; oda pedig a legtöbb morzsát hintette.

— És mikor fogod megnézni, valjon van-e benne madárka? kérde Fanni.

— Majd este vagy talán holnap reggel.

— Holnap reggel!

— Persze! Mert Józsi bácsi tegnap azt mondta, hogy ma talán átrándul, hozzánk és magával visz, mert ma több fiú lesz együtt nála Pali születésnapjára.

— De holnap az én születésem napja is lesz, szólt Milike.

— Ne félj, reggelre visszajövök és majd gratulálok, felelé Sándor nevetve.

— Oh, de hát ha valami madárka csakugyan beletéved a fogóba, ott vergőd-jék szegéryke reggelig? szólt a jószívű Milike.

— Igaz, tevé hozzá Fannika, az kegyetlenség volna... hátha eső jön? Borus az idő... meg hideg is van.

— Ugyan ne fecsegjete!

Sándor nem szerette, ha két hugai jó tanácsot adtak neki. Hiszen ő volt a nagyobbik, okosabbik, hát csak jobban tud mindent? De most mégis kénytelen volt magának megvallani, hogy a kis leányoknak van igazuk. Mikor tehát Józsi bácsi csakugyan eljött, hogy magával vigye, így szólt:

— Milike, hát nem bánom, majd nézzetek utána, fogtunk-e madarat. De jól vigyázzatok ám, hogy el ne szalaszszátok, mikor kiveszitek. Tegyétek mindjárt kalitkába... szobámban van, már előkészítettem.

(Folytatása a 202. lapon.)

LAKOLÁS. (Lásd a 195. lapon.)

(Folytatása a 199. laphoz.)

Milike és Fannika nagyon örültek a megbízásnak. Már alig várták, hogy megfoghassák a madárkát. De nem nézhettek ki mindjárt, mert a mama munkát adott nekik, azt kellett előbb elvégezni. Csak ozsonna után mehetek játszani. Addig folyton törték a fejüket: van-e már madárka a lépen vagy sem? Nem igen tudták, mit kívánnak igazán: azt-e, hogy legyen, vagy hogy ne legyen.

— Olyan keves volna, ha élő madárkát kaphatnánk a kezünkbe, szól Fannika.

— Igen, de az a madárka bizonyosan nagyon szerencsétlen lesz, ha fogságba esik, jegyzé meg Milike.

Végre elkészültek a munkával, hamar mogyozonnáltak és siettek a kertbe. Egész versenyfutás volt, ki érjen előbb oda; de aztán, mint jó testvérek, megegyeztek, hogy együtt néznek be a madárfogóba.

Kíváncsian hajoltak le s fájdalmas csicsergést hallottak.

— Van madárka! Van madárka! kiálták.

Óvatosan félretolták a felső teglát. Csakugyan, a lépvesszőre ragadva ott vergődött egy fiatal kis pinyóke. (Lásd a képet a 204. lapon.) Ugy félt, oly fájdalmasan csicsergett, mikor megfogták, hogy a jó Milikének szinte megesett a szíve rajta.

— Ne félj kis bohó, nem bántuunk... jó dolgod lesz a kalitkában.

Ekkor a közeli bokorból is élénk csiripelés hallatszott s a mint oda néztek, egy öreg pinyót vettek észre, mely nyugtalanul röpkedett ide oda s mintha mindig a kis rab fájdalmas csiripelésére felelt volna.

— Nézd csak, Milike, az talán az anyja ennek a kis pinyókének.

— Meglehet. Szegényke, bizonyosan nagyon busul a fia fogságán.

— Valjon mit csinálna, ha közelébe juthatna?

— Lessük meg.

— De mikép?

— Nézd, amott van a kavicsrosta... az alá teszszük a kisebb rabot. Ha az öreg pinyó csakugyan az anyja, majd hozzáröppül.

Megtették, aztán félrevonultak és kíváncsian leskelődtek.

Alig egy-két perc múlva már láthaták, hogy csakugyan jól gyanították: a kis rab csakugyan annak az öreg pinyónek a fia lehet. Mert az öreg madárka, mikor többé senkit sem látott, oda röppent a rostára, be-bedugosta a csőrét és sokáig csiripelgetett, míg a rab fájdalmasan felelgetett a rosta alól. Egyszerre aztán az öreg elröppent.

— Valjon hova ment? tűnődött Milike.

— Várjunk még kissé, talán visszatér, szól Fannika.

Nem is kellett sokáig várniok, az öreg pinyó csakugyan visszatért és egyenesen odaszállt a fogolyhoz. A csőrében pedig hozott valamit.

— Nézd, nézd, nézd! Enni valót hozott a fiának, szól Milike.

— Az ám... valami kis gilisztát nyujtogat be neki. Bizonyosan ezzel akarja vigasztalni.

Csakugyan, az öreg pinyó a rosta likacsán át bedugta a csemegét (Lásd a képet a 205. lapon.) a szegény kis rabhoz,

ki aztán egy percze elcsöndesült. Bizonyosan jóízűen lakmározott a kövér falaton.

A jó kis Milike, a mint ezt látta, egészen elérékenyedett, s így szólt Fannikához.

— Szegény kis madarak! Ugy-e, nagyon szerencsétlenek, hogy el vannak szakítva egymástól. És többé soha sem is lehetnek együtt!

— Persze, én is azt hiszem. Nézd, a szegény pintymama milyen nyugtalanul röpdös ide-oda. Bizonyosan azon töri a fejét, hogy szabadíthatná ki fiacskáját.

— Tudod mit? Bocsássuk szabadon!

— Az legjobb volna, de nem tehetjük.

— Miért?

— Hát aztán mit mondanánk Sándornak? Ha kérdezi, találtunk-e madarat, nem mondhatjuk, hogy nem találtunk. És ha szabadon bocsátjuk, majd adna ő nekünk, hogy ilyesmit mertünk tenni. Ránk bízta, a madárkát kalitkába tegyük, tehát azt kell tennünk.

— Igaz, sóhajtja Milike. De lásd, ez mégis kegyetlenség. Képzeld, ha minket így elszakítanak a mamánktól!

Erre Fannika is majdnem könnyezni kezdett, de azért mégis csak a mellett maradt, hogy nem szabad megszegni a Sándor parancsát. Egészen busan előhozták tehát a kalitkát, ovatosan megfogták a rab madárkát és behelyezték fogházába.

— Bevisszük a saját szobánkba, szolt Fannika. Majd adunk neki enni-inni valót, legalább jó dolga legyen rabságában.

Hoztak neki mindjárt jó kenyérmorzsát s a kis rab nagy bujában meg is ette, Milikének nagy öröme. De a jó lakoma

nem vigasztalta meg a madárkát; nyugtalanul röpkedett ide-oda, majd betörte a fejcskóját a kalitka oldalán. Ezt már igazán fájdalmas volt látni, kivált olyan jószívű leánykának, mint Milike. De hát nem segíthetett rajta.

Nemsokára beesteledett s vacsorához ültek. A vacsoránál apácska és mamácska, kik a madár-históriáról semmit sem tudtak, nagyon jókedvűek voltak s apácska tréfásan említé, hogy ha Milike még az éjjel is olyan jól érzi magát, mint eddig az egész esztendőben, akkor talán valami szép emléket kap holnap a születésnapjára. Milike jóformán meg is feledkezett a rab madárkáról s előre örült a holnapi napnak. Tudta hogy jó szülei nem feledkeznek meg róla. Vajjon mivel fogják meglepni?

Ezen hiába törte volna fejét, mert a meglepetést senki sem árulta el. Nemsokára tehát mindnyájan szépen lefeküdtek.

De mikor Milike és Fannika gertyával a szobájokba léptek, a rab madárka, mely már elszendergett volt, fölrezzent a szokatlan fényre s megint nyugtalanul röpkedett, vergődött. Milike, a mint lefeküdt, épen oda láthatott a kalitkára, melyet az ablakon beáradó holdfény világított meg. És Milike nem tudta levenni szemeit a kalitkáról, a vergődő madárkáról, nem tudott elaludni, mikor a kis fogoly szenvedését látta.

Fannika már régen jóízűen aludt, mikor Milike egyszerre megszólította:

— Fannika, kedves Fannika, alszol?

Fannika fölébredt.

— Mi kell Milikém? Valami bajod van talán?

... OTT VERGŐDÖTT EGY FIATAL VERÉB.
(Lásd a 202. lapon.)

— Nincs ... azaz ... van. Tudod, holnap az én születésnapom lesz s én olyan boldog leszek ... láttam, hogy mamácska a vacsoránál titkon integetett apácskának, ne árulja el mit kapok. Oh előre tudom, valami nagyon szép lesz.

— Bizonyosan. De hát ez az a baj?

— Nem ez ... azaz ... látod, én olyan boldog vagyok jó mamámnál ... és ez a szegény jó madárka bizonyosan busul, hogy elszakították anyjától. Mindig ez forog a fejemben és nem tudok elaludni. És azt hiszem, holnap és mindig erre fogok gondolni, s ez meg fogja rontani örömemet.

Fannika, a ki egy-két évvel idősebb volt és nagyon szerette hugocskáját, megpróbálta, hogy megvigasztalja, de ez nem sikerült s Milike végre így szólt:

— Legjobban szeretném, ha szabadon bocsátanók a kis rabot. Mit gondolsz, nagyon megharagudnék Sándor?

— Oh, ha kissé megharagudnék is, az nem lesz olyan nagy baj, mintha a te egész napod el lenne rontva. Én magam

is sajnálom azt a szegény madárkát. Ha épen akarsz, hát bocássuk szabadon.

— Igen, igen, de mindjárt!

És mindaketten fölkeltek, fölkapták a kalitkát s az ablakhoz vitték. A madárka ijedten röpkedett.

— Ne félj, szegény kicsike, szólott Milike. Visszamégy fészekedbe, fog örülni a mamácskád. Élj boldogul!

Kinyitották az ablakot, aztán a kalitkát is és a kis rab, a mint ajtóját nyitva látta, nem kínáltatta magát sokáig, hanem kiröppent, s vig csicsergéssel egy pillanat alatt eltűnt a messzeségben.

A két leányka még egy ideig utána nézett s arra fordult vissza, hogy a szomszéd szobából benyitott valaki. Az apa jött, kezében gyertyával. Ő még nem aludt, hallotta a neszt s tudni akarta mit csinálnak a gyermekek.

— Mi ez, miért nem vagytok az ágyban, kérdé?

— Fannika és Milike nagyon megzavarodtak.

... AZ ŐREG VERÉB BEDUGTA A CSEMEGÉT. (Lásd a 202. lapon.)

— Csak épen most keltünk fel, apácska, szólt Fannika. Nem tettünk semmi rosztat . . . csak . . . izé . . .

— No's mit? Mi dolgotok volt az ablaknál? Miért nyitottátok ki, mikor kint olyan hideg van?

— Oh, kedves apácska, esengett Milike, csak a szegény madárkát bocsátottuk ki. Ne haragudjál . . . majd megkérem Sándort, hogy ő is bocsássa meg . . . de ugy sajnáltam azt a szegény kis madárkát . . .

— Igen, el nem tudott aludni miatta, tevé hozzá Fannika. Azért hát inkább szabadon bocsátottuk.

— Miféle madárkát bocsátottatok szabadon? Semmit sem értek a dologból. Mondjatok el szépen mindent.

Nem volt menekvés, el kellett mondani, hogy Sándornak adott szavukat és az ő szigorú parancsát megszegették.

Az apa, amint ezt a históriát hallotta, látszólag ekomolyodott. Milike és Fannika ugyancsak megszeppentek; apácska bizonyosan haragszik, hogy Sándor akarata ellen cselekedtek. De az apa épen nem haragosan mondá aztán, megcsókolva mindkettőjüket:

— Jól van, kicsikéim. Most már késő északa van, feküdjetek le és aludjatok szépen. Majd holnap beszélünk erről a dologról.

Igy már nem igen aggódtak. Apácska nem haragudhatik nagyon, ha talán majd pártját fogja is Sándornak. És Milike csakhamar csöndeskén elaludt s azt álmodta, hogy a kis madárkát látja, a mint visszaérkezett fészkébe és örvendez szabadságának.

Másnap szokás szerint korán keltek, de mégsem oly korán, hogy láthatták volna, mint pattan lóra a Pista kocsis, táskájában levéllel, melyet apácska küldött a közel városba. Sőt Pista már vissza is tért egy kis csomaggal, mikor Fannika és Milike elkészültek az öltözködéssel és megjelentek a reggelinél. Akkorra már Sándort is hazaküldte Józsi bácsi a szomszédból.

Milike örvendezve lépett be, mert reményeiben nem csalatkozott: a mint fölébredt, ágya mellett mindenféle szép ajándékot talált, melylyel szülei, testvérei, nénikéi lepték meg születésnapjára. És a mint az asztalhoz ült, csészéje mellett még egy gyönyörű kötésű könyvet talált. Nem mert hozzá nyulni, nem merte hinni, hogy még ez is az övé. Mindenki derült, mosolygó arcot mutatott, csak Sándor látszott kissé boszusnak s Fannika és Milike aggódva sejtették is, miért. Bizonyosan megtudta már valamikép a madárka történetét. Majd lesz bajuk a reggeli után. Egyszerre azonban az apa így szólt:

— Milikém, kedves kis leányom, ez a szép könyv is a tied. Hanem ezzel külön kötelesség jár. El fogod olvasni figyelmesen és azután, kivánom, leczkét fogsz adni belőle bátyádnak, Sándornak.

Mindnyájan meglepetve néztek az apára, ő pedig ölébe vette Milikét és így folytató:

— Hol volt, hol nem volt, de egyszer valahol, volt két jó kis leányka s ezeknek volt egy jóval idősebb, de meggondolatlan bátyjuk, a ki szerette kinezni az állatokat, elfogdosni, céltalanul kalitkában tartani a madarakat . . .

Sándor e szavak hallatára nyugtalanul kezdett fészkelődni. Az apa tovább beszélt:

— A két jó leányka azt hitte, hogy bátyjuk, mert jóval idősebb, tehát jóval okosabb is és minden jó, amit ő cselekszik. És mikor egyszer a bátyjuk elment mulatni és reájok bizta, hogy a lépre ragadt madárkát elfogják és kalitkába zárják, hát nem mertek ellene cselekedni. De mikor az éj leszállt, az egyik jó kis leányka nem bírta elviselni a kis rab madárka panaszos csicseregését, nem tudta nézni másnak boldogtalanságát, mikor ő maga boldog napra készült; inkább el akarta viselni bátyja haragját, azért tehát fölkelt ágyból és visszaadta a madárnak szabadságát.

S ekkor az apa megcsókolta Milikét.

— Ez nemes érzés volt és ha az a kis madár tud gondolkozni, hálával gondol jótévőjére, ki visszaadta neki szabadságát. Azt hiszem, értitek mindnyájan, mire czéloztam. Sándor fiam, szokjál le arról, hogy pusztá mulatságból fogva tarts és kinozz madarakat vagy bárminő állatot. Ami kártékony állat, rovar van, azt kinzás nélkül kell elpusztítani; a hasznos madarakat pedig még védenünk, táplálnunk kell. Milikének jó szive megsugta azt, amit te nagy fiu létedre eszeddel nem láttál be. Hozattam tehát ezt a szép könyvet, mely a hasznos madarokról szól. Ezt majd együtt olvassátok s jövőre ugy cselekedjete, mint most Milike jó kis szive sugallatából cselekedett.

Sándor kissé szégyenkezett, de aztán belátta, hogy az apának igaza van s a két leánykának még köszönettel tartozik.

Milike pedig kétszeresen boldog volt ezen a napon s még azután is sokáig megemlékezett a kis rab madárkára.

A két ör.

(Képpel a czimlapon.)

*P*OMPÁS dolgom
van nekem,
Sohasem kell
rettegennem!
Ketten viggyáz-
nak reám,
Hű kutyám és
hű cziczám.

*Ha ügyelgek a
mezőn,
Futri cziczám
velem jön;*

*S ha érpardon alszom el,
Mellém ül s engem figyel.*

*Mig urnője szundikál,
Futri addig muzsikál:
Ha dorombol, olyan ép,
Mintha mesét hallanék.*

*Máskor meg a hű ebem
Legkedvesb kíséretem.
Vigan csahint hogy ha lát
A mezőn kis nyulacskaát.*

*Velem akárhova jő,
Mellettem van mindig ő.
Ha elugrott egy kicsinyt,
Mindjárt hozzám fut megint.*

*Egyet sajnálok csupán:
Hogy a cziczám és kutyám
Együtt, ah, nem követhetnek —
Mert hát mindig veszekednek!*

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXIII. köt. 11-dik számában közölt betűrejtvény megfejtése:

„Künn a ménes, künn a pusztán.“

Helyesen fejtették meg: Korbuly Imre, Rosenfeld Vilma, Margit és Pali, Strausz Margit és Kornélia, Jekelfalussy István, Janovics Jenő és Pal, Steiner Ödön (nem illik olyan rongyos papírosra írni levelet. F. b.), Szikszay Ferencz, Fligl József, Deutsch Győző és László, Pintér Rézike, Sebastiani Izabella és Hortense, Szűsz Ilonka, Voyta Ilona, Prager Ilka, Emma és Gyula, Ormay Vilma, Ihász Sarolta és Irma, Samassa Berezike, Bárány Ernő, Weisz Miksa és Elemér, Molecz Béla, Hirsch Giza, Koós Ella, Fiala Irma és Tóni, Liechtenstein Dóra, Vireigl Zsófi és Hermin, Deutsch Sándor és Samuka, Schwarcz Berta, Groszmann Róza, Szily Ferencz, Polyák Erzsike, Aranyossy Alice, Molnár Ilonka, Deutsch Ignác, Herzog Fülöp, Gold Hermína, Fejér Gizella, Zeisler Janika, Herrich Melanie, Tutsek Irma, Rötzer Ferike, Pisztory Irén és Zoltán, Spindler Mária és Rudolf, Szentirmay Béla, Hánakám Ottilia, Blaustein Fülöp, Hanuszka Anna, Hönig Dezső és Jóska, Wieber Irénke, Borombovits Róza, János és József, Stein Rezső, Beldi Zsófi, Engel Simon, Ullmann Béla, Adler Malvina és Regina, Jakobovics Béla, Baumgarten Gizella, Szarvas testvérek, Kohn Sári és Gizella, Strassburger Malvina és Olivia, Epstein Teréz, Aranka, Mór és Ödön, Frisch Ilonka és Ágoston, Oberrecht Margit, Kohn Miksa és Mór.

A »Kis Lap« XXIII. köt. 10-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Pisztory Irén és Zoltán, Varga Elek, Kiss Laura és Aladár.

BETŰREJTVÉNY.

ba ba MA MA É
öl.

Kis Értesítő.

„Forgó bácsi irkája.“

Ilyen ezimen jelent meg a mult hetekben egy vállalat, melyre, miután megvizsgáltam, felhívom rá a figyelmet. Ép oly tanulságos, mint a milyen takaros kiállítású. Országok, városok ezimerei, a különféle tengereken lobogó zászlók, levéljegyek, összehasonlító óralapok, komoly és tréfás rajzok vannak rajta tiszta lenyomatban. Hazánk történelmére és földrajzára különös tekintettel volt a kiadó.

Mind e tulajdonságai miatt az ajánlatot elfogadtam, megengedvén, hogy a nevemről neveztessek el ez a hasznos irka. Ára csak annyi, mint bármi más irkác.

Jó lélekkel ajánlhatom.

Kapható minden könyvkereskedésben és könyvtőlől.

Forgó bácsi.

Forgó bácsi postája a jövő számban.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „Kis Lap“ előfizetőit, kiknek előfizetésük e hó végével lejár, sziveskedjenek megrendeléseket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „Kis Lap“ előfizetési ára

Negyedévre . . . . . 1 frt 40 kr.

Félévre . . . . . 2 frt 80 kr.

Az előfizetések, (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „Kis Lap“ kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1882. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.